

საქართველოს კანონი

„მეზღვაურთა განათლებისა და სერტიფიცირების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე

მუხლი 1. „მეზღვაურთა განათლებისა და სერტიფიცირების შესახებ“ საქართველოს კანონში (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე (www.matsne.gov.ge), 09.01.2012, სარეგისტრაციო კოდი: 430060000.05.001.016584) შეტანილ იქნას შემდეგი ცვლილება:

1. 65-ე მუხლი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხლი 65. შეჩერება

მხოლოდ სააგენტოს აქვს კომპეტენციის სერტიფიკატის მოქმედების ვადის შეჩერების უფლება, თუ საზღვაო ინციდენტში ჩართულია გემის მართვისა და ექსპლუატაციის დონის მეზღვაური. საჭიროების შემთხვევაში კომპეტენციის სერტიფიკატის მოქმედების ვადის შეჩერება შესაძლებელია გაგრძელდეს სა სამართლოს მიერ გადაწყვეტილების მიღებამდე, არა უმეტეს 1 წლის განმავლობაში.“.

2. 68-ე მუხლის მე-2 პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„2. თუ პირმა 2014 წლის 14 ნოემბრამდე მიიღო მართვის/ექსპლუატაციის დონის შესაბამისი თანამდებობის დასაკავებლად სათანადო კომპეტენციის სერტიფიკატი/დიპლომი და მისი საგანმანათლებლო კვალიფიკაცია არ შეესაბამება ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებს, სააგენტო უფლებამოსილია, განაახლოს კომპეტენციის სერტიფიკატი ან გასცეს ახალი კომპეტენციის სერტიფიკატი, თუ პირის კომპეტენცია შეესაბამება კონვენციითა და STCW-ის კოდექსით დადგენილ მოთხოვნებს, მათ შორის, წვრთნასთან და დამტკიცებულ ნაოსნობის სტაჟთან დაკავშირებით. ამ პუნქტით გათვალისწინებული ახალი კომპეტენციის სერტიფიკატის გაცემის შესაბამისობას ადგენს სააგენტო, წარმოდგენილი დოკუმენტური დასაბუთების შეფასებისა და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი გამოცდის გზით.“.

მუხლი 2. ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

განმარტებითი ბარათი

საქართველოს კანონი

„მეზღვაურთა განათლებისა და სერტიფიცირების შესახებ“ საქართველოს კანონში
ცვლილებების შეტანის თაობაზე

ა) ზოგადი ინფორმაცია კანონპროექტის შესახებ:

ა.ა) კანონპროექტის მიღების მიზეზი:

კანონპროექტის მიღების მიზეზია, საქართველოში მეზღვაურთა განათლებისა და სერტიფიცირების სისტემის საკანონმდებლო საფუძვლების სრულყოფა და ხარვეზის აღმოფხვრა.

წარმოდგენილი კანონის პროექტით, ცვლილება შეეხება კანონის 68-ე მუხლის მე-2 პუნქტს, კერძოდ, ცვლილებით განისაზღვრება, რომ იმ პირებს, რომლებმაც **2014 წლის 14 ნოემბრამდე მიიღეს** მართვის/ექსპლუატაციის დონის შესაბამისი თანამდებობის დასაკავებლად სათანადო კომპეტენციის სერტიფიკატი/დიპლომი და მისი საგანმანათლებლო კვალიფიკაცია არ შეესაბამება ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებს, **სააგენტო უფლებამოსილი იქნება განაახლოს კომპეტენციის სერტიფიკატი ან გასცეს ახალი კომპეტენციის სერტიფიკატი.**

ტერმინი სამეთაური შემადგენლობა არის მოძველებული, რომელიც არ ითვალისწინებს თანამედროვე საკანონმდებლო რეალობას და შესაძლოა არასწორად იქნეს გაგებული. მისი ინგისური შესაბამისი სიტყვაა „Management“. ტერმინი სამეთაურო შემადგენლობა ტერმინოლოგიურად და შინაარსობრივად მოიცავს „მეზღვაურების მომზადების, დიპლომირებისა და ვახტის გაწევის შესახებ“ 1978 წლის საერთაშორისო კონვენციით დადგენილ მართვისა და ექსპლუატაციის დონის მეზღვაურებს, ხოლო ტერმინი Management (მართვა) ასე გამოიყენება გემთმფლობელი ან მასთან დაკავშირებული ნებისმიერი პირის მიმართ, რომელიც შესაძლოა არ იყოს მართვისა და ექსპლუატაციის დონის მეზღვაური. ა.ბ) კანონპროექტის მიზანი:

„მეზღვაურთა განათლებისა და სერტიფიცირების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს კანონის **2014 წლის 14 ნოემბრის 2790-ის ცვლილების შესაბამისად, ცვლილება შევიდა 68-ე მუხლის მე-2 პუნქტში**, რომლის თანახმად, „**თუ პირმა ამ კანონის ამოქმედებამდე მიიღო მართვის/ექსპლუატაციის დონის შესაბამისი თანამდებობის დასაკავებლად სათანადო სერტიფიკატი/დიპლომი და მისი კვალიფიკაცია არ შეესაბამება ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებს, სააგენტო უფლებამოსილია განახლოს კომპეტენციის სერტიფიკატი ან გასცეს იმავე დონის ახალი კომპეტენციის სერტიფიკატი.**“

აღნიშნული ცვლილების განხორციელების შემდგომ, სააგენტოს განცხადებით მიმართეს მეზღვაურებმა, რომელთაც კანონში განხორციელებული ცვლილების შედეგად, პრობლემა შეექმნათ დასაქმების კუთხით. კერძოდ კი, **1999 წლიდან 2013 წლამდე** სამ საზღვაო-საგანმანათლებლო დაწესებულებას ჰყავდა **1 200-მდე კურსდამთავრებული**, რომელთაც მიღებული აქვთ მხოლოდ 3 წლიანი პროფესიული განათლება (ნაცვლად დღევანდელი 4 წლიანი მოთხოვნისა). აღნიშნულ პირებს არ ეძლევათ საშუალება მიიღონ **მართვის დონის კომპეტენციის დამადასტურებელი სერტიფიკატი**, რაც ხელს უშლის მათ პროფესიულ განვითარებას, თუმცა **აღებული აქვთ ექსპლუატაციის დონის შესაბამისი სერტიფიკატი**, რომელიც მოქმედი კანონის შესაბამისად მის მფლობელს უნდა აძლევდეს საშუალებას **აიმაღლოს რანგი მართვის დონემდე**. არსებული კანონის 68-ე მუხლის მეორე პუნქტში არსებული ჩანაწერი სააგენტოს უზღუდავს შესაძლებლობას იმსჯელოს **რანგის ცვლილებაზე, ვინაიდან ჩანაწერი უშვებს მხოლოდ იმავე დონეზე სერტიფიკატის განახლებას ან იმავე დონის ახალი სერტიფიკატის გაცემას**.

აღსანიშნავია, რომ მიზეზი გახლავთ ის, რომ საქართველოს მიერ გაცემული კომპეტენციის დამადასტურებელი სერტიფიკატის **გაცემის წინაპირობა უმაღლესი საზღვაო განათლებაა**. ხოლო უმაღლესი განათლება ამ კანონის მიზნებისათვის განიხილება „**უმაღლესი განათლების შესახებ**“ საქართველოს კანონთან ერთიანობაში, რომლის შესაბამისადაც, მეზღვაური **კომპეტენციის მისაღებად საჭიროებს 4 წლიანი ბაკალავრიატის დამთავრებას**.

კანონის მოქმედი რედაქცია სსიპ საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტოს უზღუდავს შესაძლებლობას იმსჯელოს იმ პირთა კომპეტენციის დასადგენად, **რომელთაც დააგროვეს შესაბამისი სამუშაო სტაჟი ექსპლუატაციის დონიდან მართვის დონეზე გადასასვლელად**. ხოლო აღნიშნული კი, მეზღვაურს პრაქტიკულად უზღუდავს შესაძლებლობას მუშაობა განაგრძოს უფრო მაღალი რანგის თანამდებობაზე, რაც თავისთავად მეზღვაურთა მომზადების, დიპლომირებისა და ვახტის გაწევის შესახებ

საერთაშორისო საზღვაო ორგანიზაციის კონვენციის, ცვლილებათა გათვალისწინებით, (STCW კონვენცია ან კონვენცია) მიზანსა და ობიექტს ეწინააღმდეგება, კერძოდ, *კონვენცია არ არეგულირებს განათლების საკითხს და მას მხოლოდ მეზღვაურის მიერ პრაქტიკული გამოცდილების მიღების ჭრილში აყენებს.*

ა.გ) კანონპროექტის ძირითადი არსი:

წარმოდგენილი პროექტით ცვლილება შედის კანონის 65-ე მუხლში და იცვლება ტერმინი „სამეთაურო შემადგენლობა“, რომელიც არის არის მოძველებული, არ ითვალისწინებს თანამედროვე საკანონმდებლო რეალობას და შესაძლოა არასწორად იქნეს გაგებული. მისი ინგლისური შესაბამისი სიტყვაა „Management“. ტერმინი სამეთაურო შემადგენლობა ტერმინოლოგიურად და შინაარსობრივად მოიცავს „მეზღვაურების მომზადების, დიპლომირებისა და ვახტის გაწევის შესახებ“ 1978 წლის საერთაშორისო კონვენციით დადგენილ მართვისა და ექსპლუატაციის დონის მეზღვაურებს, ხოლო ტერმინი Management (მართვა) ასე გამოიყენება გემთმფლობელი ან მასთან დაკავშირებული ნებისმიერი პირის მიმართ, რომელიც შესაძლოა არ იყოს მართვისა და ექსპლუატაციის დონის მეზღვაური.

წარმოდგენილი პროექტით ცვლილება ხორციელდება 68-ე მუხლის მე-2 პუნქტში და ყალიბდება შემდეგი რედაქციით: „თუ პირმა 2014 წლის 14 ნოემბრამდე მიიღო მართვის/ექსპლუატაციის დონის შესაბამისი თანამდებობის დასაკავებლად სათანადო კომპეტენციის სერტიფიკატი/დიპლომი და მისი საგანმანათლებლო კვალიფიკაცია არ შეესაბამება ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებს, *სააგენტო უფლებამოსილია, განაახლოს კომპეტენციის სერტიფიკატი ან გასცეს ახალი კომპეტენციის სერტიფიკატი*, თუ პირის კომპეტენცია შეესაბამება კონვენციითა და STCW-ის კოდექსით დადგენილ მოთხოვნებს, მათ შორის, წვრთნასთან და დამტკიცებულ ნაოსნობის სტაჟთან დაკავშირებით. ამ პუნქტით გათვალისწინებული ახალი კომპეტენციის სერტიფიკატის გაცემის შესაბამისობას ადგენს სააგენტო, წარმოდგენილი დოკუმენტური დასაბუთების შეფასებისა და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი გამოცდის გზით.“.

ბ) კანონპროექტის ფინანსური დასაბუთება:

ბ.ა) კანონპროექტის მიღებასთან დაკავშირებით აუცილებელი ხარჯების დაფინანსების წყარო:

კანონპროექტის მიღება არ საჭიროებს ბიუჯეტიდან დამატებითი ხარჯების გამოყოფას.

ბ.ბ) კანონპროექტის გავლენა ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილზე:

კანონპროექტის მიღება არ მოახდენს გავლენას ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილზე.

ბ.გ) კანონპროექტის გავლენა ბიუჯეტის ხარჯვით ნაწილზე:

კანონპროექტის მიღება არ მოახდენს გავლენას ბიუჯეტის ხარჯვით ნაწილზე.

ბ.დ) სახელმწიფოს ახალი ფინანსური ვალდებულებები:

კანონპროექტის მიღება არ გამოიწვევს სახელმწიფოს მიერ ახალი ფინანსური ვალდებულებების აღებას.

ბ.ე) კანონპროექტის მოსალოდნელი ფინანსური შედეგები იმ პირთათვის, რომელთა მიმართაც ვრცელდება კანონპროექტის მოქმედება:

კანონპროექტის მიღება არ გამოიწვევს ფინანსურ შედეგებს იმ პირებისათვის, ვისზეც ვრცელდება კანონპროექტის მოქმედება.

ბ.ვ) კანონპროექტით დადგენილი გადასახადის, მოსაკრებლის ან სხვა სახის გადასახდელის ოდენობა და ოდენობის განსაზღვრის პრინციპი:

კანონპროექტი არ ეხება ახალი გადასახადის, მოსაკრებლის ან სხვა სახის გადასახდელის შემოღებას და არც მისი არსებული ოდენობის შეცვლას.

გ) კანონპროექტის მიმართება საერთაშორისო სამართლებრივ სტანდარტებთან:

გ.ა) კანონპროექტის მიმართება ევროკავშირის დირექტივებთან:

კანონპროექტი არ ეწინააღმდეგება ევროკავშირის დირექტივებს. იგი სრულად მოიცავს ევროკავშირის უმნიშვნელოვანეს დირექტივებს აღიარებულ ორგანიზაციებთან მიმართებაში.

გ.ბ) კანონპროექტის მიმართება საერთაშორისო ორგანიზაციებში საქართველოს წევრობასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებთან:

კანონპროექტის მიღება არ ეწინააღმდეგება საერთაშორისო ორგანიზაციებში საქართველოს წევრობასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს.

გ.გ) კანონპროექტის მიმართება საქართველოს ორმხრივ და მრავალმხრივ ხელშეკრულებებთან:

კანონპროექტი შემუშავებულია მეზღვაურთა მომზადების, დიპლომირების და ვახტის გაწევის შესახებ კონვენციისა და STCW კოდექსის საფუძველზე და არ ეწინააღმდეგება საქართველოს ორმხრივ და მრავალმხრივ ხელშეკრულებებს.

დ) კანონპროექტის მომზადების პროცესში მიღებული კონსულტაციები:

დ.ა) სახელმწიფო, არასახელმწიფო ან/და საერთაშორისო ორგანიზაცია/დაწესებულება, ექსპერტები, რომლებმაც მონაწილეობა მიიღეს კანონპროექტის შემუშავებაში, ასეთის არსებობის შემთხვევაში:

ასეთი არ არსებობს.

დ.ბ) კანონპროექტის შემუშავებაში მონაწილე ორგანიზაციის (დაწესებულების)

ან/და ექსპერტის შეფასება კანონპროექტის მიმართ, ასეთის არსებობის შემთხვევაში:

ასეთი არ არსებობს.

ე) კანონპროექტის ავტორი:

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო და მის სისტემაში შემავალი - სსიპ „საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტო“.

ვ) კანონპროექტის ინიციატორი:

საქართველოს მთავრობა.

იმ მუხლის (მუხლების) მოქმედი სრული რედაქცია, რომელშიც (რომლებშიც) წარმოდგენილი კანონპროექტით შედის ცვლილება, მათ შორის, ხდება მისი (მათი) ამოღება.

მუხლი 65. შეჩერება

მხოლოდ სააგენტოს აქვს კომპეტენცია ციის სერტიფიკატის მოქმედების ვადის შეჩერების უფლება, თუ საზღვაო ინციდენტში ჩართულია გემის მეთაურთა შემადგენლობის წარმომადგენელი. საჭიროების შემთხვევაში კომპეტენციის სერტიფიკატის მოქმედების ვადის შეჩერება შესაძლებელია გაგრძელდეს სასამართლოს მიერ გადაწყვეტილების მიღებამდე, არა უმეტეს 1 წლის განმავლობაში.

მუხლი 68. კანონის უკუქვევითი ძალა

1. მეზღვაურზე 2002 წლის 1 თებერვლამდე გაცემული სერტიფიკატი არ ექვემდებარება ამ კანონის შესაბამისად განახლებას, თუ შესაბამისი სერტიფიკატის მფლობელი არ წარმოადგენს დოკუმენტურ დასაბუთებას მის მიერ ისეთი დამატებითი წვრთნის გავლის თაობაზე, რომელიც შესაბამისი სერტიფიკატის გასაცემად მოითხოვება კონვენციის მიხედვით.

2. თუ პირმა ამ კანონის ამოქმედებამდე მიიღო მართვის/ ექსპლუატაციის დონის შესაბამისი თანამდებობის დასაკავებლად სათანადო სერტიფიკატი/დიპლომი და მისი კვალიფიკაცია არ შეესაბამება ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებს, სააგენტო უფლებამოსილია განახლოს კომპეტენციის სერტიფიკატი ან **გასცეს იმავე დონის ახალი კომპეტენციის სერტიფიკატი**, თუ პირის კომპეტენცია შეესაბამება კონვენციითა და STCW-ის კოდექსით დადგენილ მოთხოვნებს, მათ შორის, წვრთნასთან და დამტკიცებულ ნაოსნობის სტაჟთან დაკავშირებით. (14.11.2014. N2790)

3. პირს, რომელმაც 2012 წლის 1 თებერვლამდე მიიღო შესაბამისი საგანმანათლებლო პროგრამის განათლების დიპლომი, უფლება აქვს, მიიღოს სავახტო თანაშემწის კომპეტენციის სერტიფიკატი, თუ: (14.11.2014. N2790)

ა) იგი არის 18 წელს მიღწეული ქმედუნარიანი პირი;

ბ) მას აქვს გემბანზე/სამანქანე განყოფილებაში რიგით შემადგენლობაში მუშაობის არანაკლებ 12 თვის დამტკიცებული ნაოსნობის სტაჟი, მათ შორის, კაპიტნის, უფროსი მექანიკოსის, კაპიტნის სავახტო თანაშემწის ან მეორე მექანიკოსის

ხელმძღვანელობით ხიდურაზე/სამანქანე განყოფილებაში ვახტზე დგომის არანაკლებ 6 თვის სტაჟი.

4. პირს, რომელმაც მიიღო „პროფესიული განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული დიპლომირებული სპეციალისტის კვალიფიკაცია, უფლება აქვს, მიიღოს ექსპლუატაციის დონის კომპეტენციის სერტიფიკატი. (14.11.2014. N2790)

